Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Santeri Suominen

20.3.2025

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta arvopapereiden toimitussyklin lyhentämiseksi
U 6/2025 vp

Eduskunnan talousvaliokunnalle

TaV on pyytänyt EK:lta lausuntoa otsikkoasiassa. EK esittää lausuntoaan seuraavan.

EU:n komissio on esittänyt EU:n arvopaperikeskusasetuksen[1] muuttamista siten, että siirtokelpoisilla arvopapereilla tehtyjen transaktioiden toimitusaika lyhenisi kahdesta päivästä yhteen siten, että siirtymä tapahtuisi 11.10.2027. Ehdotettu lakimuutos lyhentäisi arvopapereiden, kuten EU:n kauppapaikoilla toteutettavien osakkeiden tai joukkovelkakirjalainojen, toimituskiertoa kahdesta pankkipäivästä (jäljempänä T+2) yhteen pankkipäivään kaupankäynnin jälkeen (jäljempänä T+1). T+1 olisi toimitussyklin enimmäiskesto.

EK pitää muutosta perusteltuna ja kannattaa sitä. T+1:een siirtyminen on maailmanlaajuinen trendi, esimerkiksi Kiina, Intia, Yhdysvallat ja Kanada, ovat jo lyhentäneet toimitussykliään T+1:een ja monet muut markkinat, kuten Iso-Britannia ja Sveitsi, ovat sitoutuneet tai harkitsevat siirtyvänsä siihen. Näin ollen on tärkeää, että EU:n alueen arvopaperimarkkinat ovat mahdollisimman yhteensopivat valtavirran markkinoiden kanssa.

Komission ehdotuksella T+1:een siirtymiseksi pyritään edistämään toimituksen tehokkuutta ja lisäämään EU:n pääomamarkkinoiden häiriönsietokykyä. EK pitää näitä tavoitteita kannatettavina. Nopeampi toimitus hyödyttää EU:n pääomamarkkinoita ja sillä vähennetään eri lainkäyttöalueiden toimitusaikojen eroista johtuvia ongelmia ja kustannuksia.

Komissio ei ole laatinut täysimittaista vaikutusarviota, koska lyhyempään toimitussykliin siirtymisellä ja sitä tukevalla asetusehdotuksella on kiire monien muiden EU:n ulkopuolisten maiden siirtyessä (tai ollessa jo) T+1-toimitussykliin. EK pitää ratkaisua tässä nimenomaisessa hankkeessa perusteltuna, mutta on jossain määrin huolissaan siitä, minkälaisen ennakkotapauksen menettely asettaa tulevaisuutta ajatellen. Kiire ei voi pääsääntöisesti oikeuttaa lainvalmistelun vaikutusarvioiden tekemättä jättämistä tai niiden tekemistä merkittävästi suppeammin kuin normaalisti. Hanketta on kuitenkin valmisteltu jo useamman vuoden verran.

[1] EU:n arvopaperikeskusasetuksen (CSDR) pääasiallisena tavoitteena on parantaa arvopapereiden toimituksen ja toimitusinfrastruktuurien turvallisuutta ja tehokkuutta EU:ssa.

EU:n arvopaperimarkkinoiden valvoja ESMA:n mukaan T+1-toimitussykliin siirtyminen vähentäisi merkittävästi keskusvastapuolissa olevien positioiden avoinnaoloaikaa. Tämä johtaa vakuusvaatimusten merkittävään laskuun, koska vakuuksia tarvitaan kahden päivän sijaan yhden päivän avointen positioiden kattamiseen. Toivottavasti nämä hyödyt koituvat markkinaosapuolten ja vähittäis- ja muidenkin sijoittajien hyödyksi.

Siirtyminen lyhennettyyn selvityssykliin on kuitenkin eurooppalaisille markkinaosapuolille ja finanssialalle haastavampaa kuin esim. yhdysvaltalaisille johtuen Euroopan markkinoiden hajanaisemmasta rakenteesta. On siten mahdollista, että ainakin ensimmäisten kuukausien aikana arvopaperikauppojen selvityksessä saattaa ilmetä väliaikaisia vaikeuksia. EK yhtyy Finanssiala ry:n ehdotukseen ja suosittelee, että arvopaperikaupan viivästyneistä toimituksista aiheutuneiden sanktioiden laskeminen ja veloittaminen jäädytettäisiin määräajaksi. EK:n käsityksen mukaan kaikki relevantit markkinaosapuolet ovat kuitenkin sitoutuneita ja kannattavat esitettyä muutosta T+1:een siirtymiseksi.